

Kronika 2008 / Chronicle A.D. 2008

Wybrane publikacje / Selected publications

Wybrane publikacje wymieniamy w porządku chronologicznym, a następnie alfabetycznym według nazwisk autorów. Osobno wymieniamy prace związane z humanistyczną teorią sztuk walki, osobno zaś – z dziedziny turystyki.

Sztuki walki / Martial Arts

Bira Almeida (2006), *Capoeira – brazylijska forma sztuki. Historia, filozofia, praktyka*, Purana, Wrocław, ss. 172. Mistrz Bira (Ubirajara Almeida lub Mestre Acordeon), promowany w roku 1959 przez legendarnego już Mestre Bimbę, przedstawia afro-brazylijskie dziedzictwo capoeira od strony historycznej, filozoficznej i praktycznej. Pierwsze oryginalne wydanie miało miejsce w roku 1986. Niemniej książka ta ciągle jest bogatym źródłem wiedzy dla badaczy owej etnokulturowej tradycji.

Ambroży Tadeusz, Kędra Andrzej (2007), *Ju-jitsu duo-system. Wybrane zagadnienia treningu sportowego*, European Association for Security, Kraków, ss. 92.

Tę szczupłą objętościowo książeczkę, wydaną przez krakowskie wydawnictwo o „europejsko” brzmiącej nazwie, recenzowało dwóch trenerów z PZJJ – osoby bez stopni naukowych. Toteż fragmenty dotyczące samego treningu są względnie poprawne, natomiast rozdział o historii jūjutsu (s. 13–23) jest katalogiem błędów.

Baić Mario, Sertić Hrvoje, Starosta Włodzimierz (2007), *Differences in physical fitness levels between the classical and the free style wrestlers*, “Kinesiology”, vol. 39, no. 2, pp. 142–149.

Chorwacko-polski zespół badaczy, specjalizujących się w sportach walki, przedstawia interesujące wyniki badań porównawczych sprawności zapaśników stylów klasycznego i wolnego, na podstawie przebadanych juniorów z reprezentacji Polski.

Jackson Peter (2007), *Mongolowie i Zachód*, Bellona, Warszawa, ss. 464.

Jest to pozycja ważna dla historycznych analiz euroazjatyckich dialogów kulturowych. Brytyjski mediewista opisał szczegółowo historię kontaktów cywilizacyjnych Zachodu z imperium mongolskim. Walorem książki jest zwłaszcza bogactwo faktograficzne i dokumentacyjne.

Kosiewicz Jerzy [ed.] (2007), *Social and Cultural Aspects of Sport*, AWF, Warszawa, ss. 318.

Pod redakcją naukową prof. Jerzego Kosiewicza ukazały się dwie książki. Są to mianowicie wydane przez AWF w Warszawie prace zbiorowe: *Social and Cultural Aspects of Sport* (j.w.) i *Społeczne i kulturowe wartości sportu* (320 ss.). Opublikowanie tych samych tekstów w językach polskim i angielskim służy lepszemu upowszechnieniu polskiej myśli naukowej. Wśród różnych ciekawych prac autorów czeskich, polskich i słowackich książki zawierają dwa studia humanistyczne dotyczące dróg sztuk walki: W.J. Cynarski, K. Obodyński, *Educational function of budo studies* (pp. 108–113);

W.J. Cynarski, *Stoic philosophy of Asiatic martial arts* (pp. 114–131).

Kuder Anna, Perkowski Krzysztof, Śledziwski Dariusz [red.] (2007), *Kierunki doskonalenia treningu i walki sportowej – diagnostyka*, t. 4, PTNKF, Warszawa, ss. 246. Opublikowano kolejny tom materiałów z kolejnej konferencji w Spale. Na 54 opublikowane, 12 prac zawiera wyniki badań popularnych sportów walki i kung-fu (jedna praca), których autorami są m.in. W. Błach, A. Litwiniuk, J. Migasiewicz, S. Sterkowicz i K. Witkowski.

Laskowski Radosław (2007), *Obciążenia treningowe a wydolność fizyczna kobiet trenujących judo*, AWF i S, Gdańsk, ss. 150.

Autor książki – dr Laskowski – jest trenerem I klasy w *jūdō* (5 dan). Napisał książkę dotyczącą fizjologii wysiłku i sportu wyczynowego kobiet, interesującą z perspektywy teorii treningu pokrewnych sportów walki.

Pawłucki Andrzej (2007), *Osoba w pedagogice ciała. Prawo pokoju olimpijskiego*, Olsztyńska Szkoła Wyższa im. Józefa Rusieckiego, Olsztyn, ss. 294.

Prof. Pawłucki zawarł w tym III już wydaniu (poprawionym i uzupełnionym) nowe teksty, dotyczące myśli pedagogicznej Jędrzeja Śniadeckiego i Pierre’a de Coubertin. Pedagogika personalistyczna wiązana jest tu z ideami neoolimpizmu. Dla osób studiujących sztuki walki szczególnie interesujący będzie jednak rozdział pt. *Azjatycki kult ciała po polsku – imperializm czy dyfuzja* (s. 188–202), w którym znajdujemy polemikę ze środowiskiem badaczy skupionych wokół Rocznika Naukowego „Ido – Ruch dla Kultury / Movement for Culture”. Ten konstruktywny spór naukowy wpłynie

zapewne na rozwinięcie humanistycznej teorii sztuk walki w jej pedagogicznym aspekcie.

Piekarczyk Gałkowska, Justyna, Czerwiński Piotr, Kuras Katarzyna, Kopczyński Maciej (2007), *Encyklopedia: Historia*, Greg, Kraków, ss. 800.

Pojawiła się na rynku księgarskim mała encyklopedia historii, niewątpliwie przydatna w nauce szkolnej. Mogą podobać się hasła – sylwetki polskich bohaterów, jak: Józef Piłsudski (s. 434–435), Henryk Sienkiewicz (s. 582–583), Romuald Traugutt (624–625), gen. Władysław Anders (s. 14–15), Witold Pilecki herbu Leliwa (s. 434), gen. Andrzej Szyszko-Bohusz h. Odyniec (s. 41 i 611–612) i gen. Bolesław Wieniawa-Długoszewski (s. 661–662). Zdecydowanie natomiast nie udało się hasło „samuraj” (s. 568).

Piwowarczyk Dariusz (2007), *Słynni rycerze Europy. Rycerze Chrystusa*, Iskry, Warszawa, ss. 420.

Autor jest młodym historykiem, mediewistą. Napisał książkę o początkach rycerstwa europejskiego, które charakteryzuje on jako chrześcijańskie, łacińskie i wywodzi od wojowników konnych. We *Wstępie* (s. 5) cytuje André Malraux: „Tym, co odróżnia rycerza od zwykłego wojownika, nie jest jego późny związek z miłością dworną, lecz religijna inwestytura, która czyni go żołnierzem Chrystusowym”. Włączenie do etosu rycerskiego etyki chrześcijańskiej spowodowało, że do kanonu cnót honoru, odwagi i męstwa, wierności, słowności i prawości, dodany został czynny sprzeciw wobec zła i zalecenie obrony słabszych.

Ukazany przez Piwowarczyka duchowy wymiar bycia rycerzem uzasadnia zastosowanie definicji sztuk walki obowiązującej w humanistycznej teorii sztuk walki także na tę kulturową tradycję europejskiego rycerstwa.

Raimondo Sergio (2007) [ed.], *Vibrazioni nella forza. Storia critica delle discipline orientali*, La Meridiana, Molfetta, ss. 338.

W tej ciekawej książce włoski prof. S. Raimondo zamieszcza zarówno prace własne, jak i kilkorga innych autorów, dotyczące humanistycznej refleksji nad różnymi odmianami i postaciami sztuk walki, a także pokrewnymi praktykami psychofizycznymi, jak joga lub masaż *shiatsu*. Monografia zawiera również oryginalne prace badawcze.

Reguli Zdenko, Ďurech Miroslav, Vit Michal (2007), *Teorie a didaktika úpolů ve školní tělesné výchově*, Masarykova Univerzita, Brno, ss. 88.

Dr Zdenko Reguli (trener *aikidō* i *jūdō*), doc. Ďurech i mgr Vit przygotowali skrypt poświęcony teorii i dydaktyce walki w wychowaniu fizycznym, wydany przez Wydział Studiów Sportowych Uniwersytetu Masaryka. Praca ta zawiera zarówno wyniki badań, jak i podstawowe informacje dla studentów nt. sportów walki i samoobrony.

Sasaki Taketo (2007), *Report of 1st World Scientific Congress of Combat Sports and Martial Arts (WSCSM)*, „Journal of Japanese Budo Academy”, vol. 40, no. 1, pp. 45–51.

Prof. T. Sasaki (Fukushima University) napisał obszerne sprawozdanie z I Światowego Kongresu Naukowego Sportów Walki i Sztuk Walki, który odbył się w Rzeszowie we wrześniu 2006 roku. Tekst został opublikowany w języku japońskim w piśmie Japońskiej Akademii Budō, w której to instytucji działa *sensei* Sasaki. W tekście wielokrotnie pojawia się nazwisko prof. R.M. Kaliny, autora idei wspomnianego Kongresu, oraz publikowane są nazwiska innych uczestników tego wydarzenia. Przyjemnie jest skonstatować, że także w kraju samurajów doceniane są osiągnięcia uczonych z Polski i Europy w zakresie badań nad sztukami i sportami walki.

„Archives of Budo”, 2008, vol. 4.

Nowy tom redagowanego pod kier. prof. R.M. Kaliny pisma zawiera 18 tekstów (listopad 2008 roku) wielu autorów, w tym aż trzy prof. W.J. Cynarskiego oraz po dwa dr. Chunlei Lu, prof. Kaliny i prof. T. Sasaki. Godna uwagi jest praca profesora Fumiaki Shishidy: *Counter techniques against Judo: the process of forming Aikido in 1930s*, a także współautorska: Cynarski W.J., Kudłacz M., *Injuries in martial arts and combat sports – a comparative study* (pp. 82–88), zawierająca porównanie urazowości w różnych odmianach sztuk i sportów walki.

Borysiuk Zbigniew, Waškiewicz Zbigniew (2008), *Information processes, stimulation and perceptual training in fencing*, „Journal of Human Kinetics”, vol. 19, pp. 63–82.

Wydawany przez katowicką AWF pod patronatem IASK *Journal* zawiera interesujący tekst dra Borysiuka i prof. AWF Waškiewicza dotyczący percepcji, reakcji i szybkości ruchu w szermierce, co zostało tu ujęte z perspektywy antropomotoryki i teorii treningu. Badanie procesów informacyjnych i treningu percepcji posiada przełożenie aplikacyjne na nauczanie umiejętności ruchowych w szermierce i innych sportach lub sztukach walki.

Cynarski W.J. (2008), *An overview of Polish Martial Arts*, „Journal of Asian Martial Arts”, vol. 17, no. 2, pp. 8–25.

Jest to pierwsze w tym liczącym się amerykańskim periodyku studium o tradycjach polskiej szermierki, walki szabłą i kosą, oraz o dzisiaj funkcjonujących szkołach polskich sztuk walki. Jeden z redaktorów JAMA – prof. dr Robert Dohrenwend (Syracuse University) – napisał: „To many of our readers, your article will be their first introduction to European martial arts and to the central position occupied by Poland both during the medieval period when those arts originated, and as a major force in their current renaissance. Unfortunately, the magnificent scope of Polish history is almost comple-

tely unknown to our American readers, so it is essential to present your ideas as clearly as possible so that they may understand the importance and significance of the Polish contribution to European martial arts". Czyli „Dla wielu z naszych czytelników Pański artykuł będzie ich pierwszym wprowadzeniem z europejskich sztuk walki i centralnej pozycji zajmowanej przez Polskę zarówno podczas średniowiecznego okresu ich powstania, jak też większej siły ich obecnego odrodzenia. Niestety, wspinała dziedzina polskiej historii jest prawie wcale nieznaną amerykańskim czytelnikom, co jest istotne dla przedstawienia Pańskiego pomysłu tak jasno, jak to możliwe, by oni mogli zrozumieć ważność i znaczenie polskiego wkładu dla europejskich sztuk walki” [e-mail z 17.08.2007].

Dencikowska A., Drozd S., Czarny W. [red.] (2008), *Aktywność fizyczna jako czynnik wspomagający rozwój i zdrowie*, UR, Rzeszów, ss. 246.

Pod redakcją mgr Dencikowskiej, doktorów Drozda i Czarnego z Wydziału Wychowania Fizycznego UR wydana została książka zawierająca 28 tekstów wielu autorów z kraju (jak R. Przewęda, E. Jaskólski) oraz z zagranicy (B. Mytskan, I. Kulnich). Znajdujemy tu także pracę poświęconą sztukom walki: Cynarski W.J., Litwiniuk A., Sieber L., *Wychowanie zdrowotne przez tradycyjne sztuki walki* (s. 47–55).

Grzegorz Roman, Walendowicz Marcin (2008), *Historia ju-jitsu w Polsce 1904–1939 / The History of Ju-Jitsu In Poland 1904–1939*, IFMJJ & AWF, Poznań, pp. 158.

Pojawiła się książka, zrecenzowana przez historyka kultury fizycznej L. Szymańskiego i nieżyjącego już prof. E. Jaskólskiego, opracowana poprawnie według metodologii badań historycznych i estetycznie wydana dwujęzycznie – po polsku i angielsku. Zawiera wprawdzie pewne braki, błędy i nieścisłości, ale jest niewątpliwie najlepszym z dotychczasowych opracowań nt. historii *jūjutsu* w Polsce. Ponadto godną pochwały jest współpraca organizacji sztuk walki (w tym przypadku Międzynarodowej Federacji Modern Ju-Jitsu w Głogowie) z instytucjami naukowymi i ludźmi nauki, czego efektem jest ta własna publikacja.

Gutiérrez Garcia, Carlos [ed.] (2008), „Revista de Artes Marciales Asiáticas”, vol. 3, no. 1, pp. 108.

Ten kolejny już tom i kolejny numer hiszpańskiej wersji JAMA, wydawany przez Universidad de León, prezentuje się znakomicie. Na pierwszej stronie okładki widzimy ćwiczącego kata stylu *uechi-ryū* Ihora Rymaruka (7 dan). Dla studiów kulturowych i humanistycznej teorii sztuk walki szczególnie interesujący jest artykuł dr. Douglasa Wiléa *Taijiquan y Taoismo. De religion a arte marcial, de arte marcial a religion* (s. 8–45). Numer zawiera ponadto jeszcze inne ciekawe teksty, informacje o nowych książkach etc.

„International Journal of Eastern Sports & Physical Education”, 2008, vol. 6, no. 1, pp. 418.

Redagowany przez prof. Jong-Young Lee rocznik zawiera tym razem 20 oryginalnych prac, z czego 3 dotyczą sztuk walki. Ich autorami są: F. Shishida z Uniwersytetu Waseda (*The process of forming aikido and Japanese Imperial Navy admiral Isamu Takeshita: through the analysis of Takeshita's from 1925 to 1931*, pp. 76–93), H. Kleinschmidt z Uniwersytetu w Tsukubie (*Feet, armies and international politics: notes on the globalization of patterns of behavior*, pp. 371–415) oraz W.J. Cynarski i A. Litwiniuk z Polski (*Hierarchy of values in case of practitioners of Far Eastern martial arts in Poland*, pp. 263–291).

Malikowski Marian (2008), *Prof. zw. dr hab. Marian Malikowski, Dyrektor Instytutu Socjologii Uniwersytetu Rzeszowskiego*, CV, UR, Rzeszów, ss. 68.

Członek Rady Naukowej IRK-MC, prof. M. Malikowski, opublikował w Wydawnictwie Uniwersytetu Rzeszowskiego swoje obszerne CV. Rzeczywiście dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny rzeszowskiego socjologa jest imponujący. Całość została elegancko wydana na kredowym papierze, z ekspozycją kolorowych zdjęć i dokumentów.

Maroteaux, Roland Jean [ed.] (2008), „Aiki Goshindo Kaishi”, no. 46, pp. 26.

Redagowany i wydawany od 20 lat przez dr. Maroteaux magazyn zawiera interesujące, choć raczej popularne i metodyczne treści. W tym numerze znajdujemy ciekawy esej Daniela Blancheta (10 dan *jūjutsu*) na temat filozofii elastyczności – *Ju-koku go seisu sei-go* (s. 2) oraz porównanie europejskiego rycerstwa i *bushidō* (s. 12–19).

Maszczyk Tadeusz [red.] (2008), „Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne”, nr 4, ss. 68.

Gratulujemy Redakcji tego zasłużonego dla kultury fizycznej i zdrowotnej periodyku pięknego jubileuszu 75-lecia! Uznanie należy się zwłaszcza redaktorowi nacelnemu T. Maszczykowi i red. Ryszardowi L. Dąbrowskiemu.

Ten numer zawiera m.in. refleksje prof. Maszczyka z perspektywy owych lat, ciekawy artykuł prof. Zbigniewa Dziubińskiego *Jana Pawła II koncepcja sportu*, pracę dr. Pawła Posadzkiego nt. społecznych uwarunkowań holistycznie rozumianego zdrowia, a także sprawozdanie z Kongresu AIESEP w Sapporo (s. 48–50).

Miłkowski Jerzy (2008), *Encyklopedia sztuk walki*, Algo, Toruń, ss. 420.

Dr med. J. Miłkowski znany jest polskiemu czytelnikowi z popularnych książek poświęconych karate i innym japońskim sztukom walki. Tym razem także przedstawia sztuki walki w ujęciu popularnym, dostosowanym do masowego czytelnika. Szkoda, że Autor nie skorzystał z dobrych wzorów, jak chociażby leksykonu Wernera Linda. Autor wspomina, że jego lekturą były amerykańskie popularne

czasopisma. Szkoda jednak, że nie sięgnął do prac naukowych z tej tematyki – W.J. Cynarskiego, R.M. Kaliny, S. Sterkowicza, S. Tokarskiego lub też autorów zagranicznych. W ogóle nie ma odniesienia do periodyków naukowych i żadnej bibliografii, aby zainteresowany czymś czytelnik mógł sięgnąć do właściwego źródła i rzetelnego opracowania.

Atutem książki są ładne ilustracje (s. I-XXIV), jest dość sporo informacji o karate (ale nie o każdym stylu), są ciekawostki, jak hasło „japońskie kolano” (s. 109). Lista zastrzeżeń jest natomiast dość długa. Ewentualnie można wybaczyć, że brakło nazwisk wybitnych mistrzów z Europy, jak A. Floquet, P.K. Jahnke, K.R. Kernspecht, R.J. Maroteaux lub L. Sieber, ale nie powinno zabraknąć posiadaczy stopnia 10 dan w japońskim *jūjutsu*, jak M. Suzuki lub S. Sato. Nie ma ważnych dla ewolucji sztuk walki haseł: *idō*, *idōkan*, *NST*, *yōshin-ryū*, *zendō karate*; nie ma definicji sztuk walki, nie ma nic o filozofii ani teorii, czy w szczególności „humanistycznej teorii sztuk walki”. W indeksie nazw geograficznych jest oczywiście Łódź (miasto Autora), a nie ma m.in. Krakowa, Monachium (siedziby ważnych organizacji sztuk walki) ani Rzeszowa (miasto Pierwszego Światowego Kongresu Naukowego Sportów Walki i Sztuk Walki). Przyjęta została dziwna transkrypcja i pisownia (*ō* – pisane jako *ou* lub *oh* itp.). Czytelnik dowiadyuje się (s. 243–244), że więcej informacji o pisowni łacińskiej słów japońskich znajdzie w Internecie (?). I wreszcie występują liczne błędy rzeczowe, zwłaszcza nieścisłości i niekompletne wyjaśnienia wielu haseł.

Dlaczego wydawnictwo wydało tę książkę bez recenzji lub przynajmniej bez konsultacji z kimś kompetentnym? Nazwa „encyklopedia” jest tutaj sporo na wyrost. Oby kolejne wydania, jeśli są planowane, okazały się lepsze.

Pérez Gutiérrez, Mikel, Gutiérrez Garcia, Carlos (2008), *100 Anos de artes marciales: reporterio bibliografico de monografias publicadas en Espana (1906–2006)*, Universidad de Leon, Leon, pp. 110.

Prof. dr C. Gutiérrez Garcia i mgr M. Pérez Gutiérrez są kompetentnymi badaczami sztuk walki i wydawcami hiszpańskiego wydania pisma „Journal of Asian Martial Arts” – „Revista de Artes Marciales Asiaticas”. Ich monografia zawiera zestawienie bibliograficzne hiszpańskich monografii dotyczących japońskich, chińskich, koreańskich, filipińskich, tajlandzkich, malajskich, wietnamskich i innych sztuk walki i sportów walki, osobno także słowników i encyklopedii, klasyki, filozofii, historii, filmu etc. Pomysł jest godny naśladowania w odniesieniu do bibliografii sztuk walki w innych krajach i językach.

Praszek Andrzej (2008), *Miejsce sportów walki w szkolnym wychowaniu fizycznym*, „Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne”, nr 7, s. 43–44.

W wrześniowym numerze WFiZ znajdujemy kolejny

głos w sprawie większego wykorzystania sztuk i sportów walki w wychowaniu fizycznym. Tym razem w kwestii alternatywnych programów realizacji wf i sportu szkolnego głos zabrał mgr A. Praszek, który dzieli się swoimi przemyśleniami.

Zaborniak Stanisław, Obodyński Marcin [red.] (2008), *Z tradycji kultury fizycznej w Polsce po II wojnie światowej*, UR, Rzeszów, ss. 210.

Pod redakcją prof. UR S. Zaborniaka, niezwykle płodnego historyka kultury fizycznej, oraz młodego naukowca, doktoranta M. Obodyńskiego (PWSZ w Krośnie), ukazała się ciekawa praca zbiorowa. Zawiera ona 16 prac, w tym jedną szczególnie godną uwagi – dotyczącą polskiego piśmiennictwa sztuk walki: W.J. Cynarski, *Literatura dotycząca jūjutsu i samoobrony w PRL* (s. 82–92).

Inne wydarzenia z obszaru nauki i sztuk walki / Other events from area of science and martial arts

- Japonia, Chiba, 5–6 kwietnia 2008 roku. Odbyła się wielka impreza sportowa pod nazwą Międzynarodowa Przyjaźń Karate. W jej ramach rozegrane zostały Mistrzostwa Świata Kobiet oraz Międzynarodowe Mistrzostwa Seniorów, Juniorów i Kata. W imprezie tej znakomicie spisał się uczeń *sensei* Wiesława Gwizda (4 dan), wicemistrz Europy *kyokushin* karate Bogdan Sawa z Tarnowskiego Klubu Karate (ośrodek SIP), który przegrał dopiero swoją szóstą, finałową walkę z zawodnikiem gospodarzy.
- Portugalia. 10 kwietnia 2008 r. w Lizbonie odbył się 1st European Scientific Congress of Judo. Jak informuje Elena Pocco z Wydziału Nauk o Sporcie w Innsbrucku, najciekawsze było tu ścisłe połączenie teorii z praktyką dzięki połączeniu terminu Kongresu z ME i udziałowi badaczy będących w składach personelu narodowych reprezentacji.
- Polska, Legnica 11 maja 2008 r. Jak informuje Wiesław Gwizd, w ramach XIV Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w Sportach Halowych odbyły się tu V Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych (roczniki 1991, 1992) w Karate Kyokushin. Startowało 186 zawodników z 55 klubów. Honorowy Patronat przyjął Minister Sportu Mirosław Drzewiecki, obecni byli: Marszałek Województwa Dolnośląskiego we Wrocławiu Marek Łapiński, Prezydent Miasta Tadeusz Krzakowski, Ambasador Japonii, Jego Ekscelencja Ryuichi Tanabe oraz Wojewoda Dolnośląski Rafał Jurkowlanec. Świadczy to o rosnącym uznaniu władz dla tego szlachetnego sportu.
- Niemcy. W dniach 10–12 maja 2008 r. w miejscowości Manfred-Sauer-Stiftung k. zamku Langenzell odbyło się międzynarodowe seminarium EWTO pn. „Internationale Wing Tsun und Escrima Lehrgang”,

- którego organizatorem był prof. dr h.c. Keith R. Kernspecht. Głównymi prowadzącymi byli mistrzowie Kernspecht (10 st. *Wing Tsun kung-fu*) i Bill Newman (10 st. w *escrima*), przy czym B. Newman uczył także władania średniowieczną bronią europejskiego rycerstwa. Zaproszonym gościem honorowym był prof. W.J. Cynarski (7 dan).
- Słowenia. Bled był miejscem obrad piątej konferencji EASS. W terminie 22–24 maja 2008 r. nad jeziorem Bledzkim obradowali socjologowie z Europy, ale także Brazylii, Iranu, Japonii i USA. Wygłoszono m.in. kilka referatów nt. sportów walki, sztuk walki i systemów pokrewnych, których autorami byli: S. Raimondo, W.J. Cynarski i K. Obodyński. Była to także okazja do spotkania się działaczy SIP i współpracowników IRK-MC będących członkami EASS, co oprócz osób wymienionych wcześniej dotyczy J. Kosiewicza i M. Doupony Topič, organizatorki tej konferencji.
 - Francja. 29 maja 2008 r. Université du Sud Toulon-Var zorganizował IX JORRESCAM – spotkanie naukowe francuskich badaczy sztuk i sportów walki. Konferencję rozpoczął Jaques Crémieux, prezydent ARRESCAM. W obradach uczestniczyli współpracownicy IRK-MC, jak R.J. Habersetzer (ekspert *karatedō*) i E. Margnes (*jūdō*). Ciekawe wystąpienie na temat rekonstrukcji historycznych europejskich sztuk walki było udziałem Fabrice'a Cognota. O antropologii sztuk walki na przykładzie *karatedō* (*shitō-ryū*) mówił Etienne Bruno. Informacje przekazał współpracujący z naszą redakcją V.A.V. Rosa.
 - Polska Warszawa. 6 czerwca 2008 r. w warszawskiej AWF z okazji jubileuszu 50-lecia działalności kwartalnika „Wychowanie Fizyczne i Sport” (WFiS) odbyła się konferencja naukowa nt. *Czasopisma z obszaru kultury fizycznej i promocji zdrowia wsparciem młodych naukowców*. Zaproszono redaktorów naczelnych wiodących polskich pism z tej dziedziny, m.in. naszego Rocznika (IRK-MC). Prof. Krzysztofowi Klukowskiemu należą się gratulacje zarówno za dobry pomysł, jak też z okazji okrągłej rocznicy WFiS.
 - Polska, Rzeszów. 7 czerwca 2008 r. Senat Uniwersytetu Rzeszowskiego przyznał Franciszkowi Chrapkiewiczowi-Chapeville i Markowi Gedlowi doktoraty *honoris causa*. Obydwaj wybitni uczeni są związani (urodzeniem lub działalnością) z terenem Podkarpacia – prof. Chrapkiewicz-Chapeville z Ziemią Strzyżowską, a prof. Gedl – z Rzeszowem i Przemyślem. Reprezentują odpowiednio biochemię i biologię molekularną oraz archeologię (epoka brązu).
 - Polska, Tarnów. Czerwiec 2008 r. Przy okazji jubileuszu XX-lecia *aikibudō* i *aikijutsu* w Polsce *dai-shihan* Stanisław Cynarski (7 dan) ogłosił powstanie nowego stylu – *yōseikan yōshin-ryū aiki-jūjutsu*. Na wyższe stopnie w tej sztuce walki zostali promowani długoletni praktycy – dr hab. prof. nadzw. W.J. Cynarski (6 dan) i dr Jarosław Jastrzębski (4 dan).
 - Polska, Rzeszów. Wydział Wychowania Fizycznego UR zorganizował i przeprowadził w maju i czerwcu 2008 r. pierwszy kurs instruktora rekreacji ze specjalnością samoobrona, zrealizowany według koncepcji teoretycznej Romana Macieja Kaliny. Kursanci zdali egzamin końcowy przed trójką profesorów w komisji: W.J. Cynarskim (7 dan), R.M. Kaliną (3 dan) i K. Obodyńskim (2 dan). Planowane są kolejne seminaria i kursy [więcej w: Bąk R., Kulasa J. (2008), *Pewność siebie – bez przemocy*, „Gazeta Uniwersytecka”, nr 5, s. 49].
 - Polska, Gogolin k. Krapkowic. 19–21.09.2008 r. Centrum Kobudo Kenkyukai w Polsce obchodzi swe XX-lecie. Z tej okazji Eryk Murlowski (5 dan) zorganizował XX Gasshuku Yawara, a na głównego prowadzącego zajęcia warsztatowe poproszono T. Wingrove'a (9 dan, *hanshi*).
 - Niemcy, Monachium. W terminie 11–12.10.2008 r. przewidziano kurs dokształcający dla instruktorów DDBV e.V. z wykładami doc. Lothara Siebera (medycyna sportu, wiedza o szkołach i stylach sztuk walki – *Stilkunde*), Skarthe Sebelin (prawo sportowe i dot. broni) oraz Klausa Härtela (dydaktyka sportu i metodyka zajęć, zen w sztukach walki). Podobny kurs z wykładami André Busche'a (medycyna sportu, nauka o broni, *ki* w sztukach walki), K. Härtela (systematyka sztuk walki) i S. Sebelin (prawo sportowe) ustalono w Kilonii – 8–9.11.2008 r.
 - Polska, Miłocin k. Rzeszowa. 18.10.2008 r. Rzeszowski Klub Oyama Karate zorganizował obchody XXX-lecia Karate Kontaktowego w Rzeszowie. Odbyły się zawody – III Ogólnopolski Otwarty Turniej Karate Juniorów i II MP Karate Lekarzy oraz pokazy sztuk walki. M.in. w pokazie SIP – *jūjutsu*, *aikijutsu* i *iaidō* wystąpił W.J. Cynarski (7 dan). Odbyło się spotkanie z Jerzym Świdorskim, nauczycielem sztuki i filozofii karate, który przed 30 laty zorganizował w Rzeszowie *kyokushin* karate. *Sensei* Świdorski i *shihan* Cynarski otrzymali pamiątkowe tabliczki z podziękowaniem „za wkład w rozwój karate kontaktowego w Rzeszowie”, które wyróżnionym osobom wręczył *sensei* Krystian Niemiec.
 - Włochy, Marina di Carrara. 21–26.10.2008 r., WTKA World Championships and Marathon of Martial Arts. Prezydent WTKA, dr Michele Ponfietti, i sekretarz Cristiano Radicchi zaprosili reprezentację SIP na to największe, jak reklamowano, wydarzenie sztuk walki z udziałem 5000 uczestników z 78 krajów. Niestety, brak sponsora uniemożliwił reprezentacji SIP udział w imprezie.
 - Polska, Głuchołazy. 14–16.12.2008 r., Wydział Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej zorganizował 1st International Conference *Science for Sport and Health*. Podczas tej konferencji prof. UR W.J. Cynarski przedstawił wykład plenarny nt. *Zdrowy styl życia na drodze sztuk walki*. Ponadto

ciekawym wykład poświęcony treningowi i nauczaniu w szermierce przedstawił prof. Zbigniew Czajkowski (*doctor h.c.* i członek KBN SIP). Ten znakomity praktyk i teoretyk szermierki otrzymał podczas sesji plenarnej Medal 15-lecia SIP.

Turystyka kulturowa / Cultural Tourism

„Folia Turistica”, 2006, nr 17, ss. 224.

Wreszcie (lato 2008) ukazał się 17. numer tego wydawanego przez krakowską AWF pisma. Zawiera 5 artykułów monograficznych, 3 komunikaty z badań, 2 artykuły recenzyjne oraz 4 raporty z badań „Z warsztatów doktorańskich”. Dla turystyki kulturowej interesujące są zwłaszcza teksty E. Leśniak i K.F. Mazurskiego: *Twierdza Srebrnogórska jako obiekt turystyczny* (s. 137–152), i J. Kosmaczewskiej: *Turystyka z winem w tle* (s. 153–162). Z kolei dla refleksji teoretycznej – *Socjologia turystyki lub turystyki* W.J. Cynarskiego (s. 163–168) i *Przegląd wybranych problemów rozwoju turystyki oraz badań nad turystyką na początku XXI wieku* T. Sarny (s. 169–174).

Đuriček Milan (2007), *Vademecum turizmu a rekreácie*, autoedycja, Rožňava, ss. 192.

Doc. dr hab. Milan Đuriček (dyrektor Instytutu Turystyki i Rekreacji w Rożnawie, Słowacja) opublikował dobry podręcznik, w którym syntetyzuje i porządkuje podstawową wiedzę o turystyce i rekreacji. Co ciekawe, odnosi się on także do systemowej teorii turystyki (Obodyński K., Cynarski W.J. (2004), *System paradigm of the theory of tourism* [in:] W.J. Cynarski, K. Obodyński [eds.], *Tourism and Recreation in the Process of European Integration*, PTNKE, Rzeszów, pp. 19–24).

„European Journal for Sport and Society” (EJSS), 2007, vol. 4, no. 2, pp. 190.

W sierpniu 2008 r. wyszedł kolejny numer EJSS, pisma wydawanego przez European Association for the Sociology of Sport (EASS). Zawiera m.in. artykuł Jürgena Schwarka *Sport tourism: introduction and overview* (s. 117–132). Autor ten nie był dotąd dobrze znany specjalistom nieczytającym w języku niemieckim. W swej ciekawej koncepcji turystyki sportowej odnosi się on owszem do kwestii kulturowych, lecz brakło tutaj bardziej jednoznacznego odniesienia do turystyki kulturowej i edukacyjnej.

Kurek Włodzimierz [red.] (2007), *Turystyka*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, ss. 544.

Sześciuosobowy zespół, pod kierunkiem znanego w środowisku specjalisty w dziedzinie turystyki, przygotował pozycję potrzebną, niewątpliwie wartościową. Brakło jedynie odniesień do kultury fizycznej, związków turystyki z rekreacją (prace Zbigniewa Krawczyka) lub teoretycznych ujęć systemowych (T. Chudoba, K. Obodyński, W.J. Cynarski, T. Smith i in.).

Pałkiewicz Jacek (2007), *Sztuka podróżowania*, Zysk i S-ka, Poznań, ss. 480.

Jak pisze Autor: „Eksplorator, czyli geograf pracujący w terenie, sumiennie przygotowuje swoją wyprawę. Niczego nie pozostawia przypadkowi, bo wie, że to może pokrzyżować jego plany. Zdaje sobie sprawę, że nabyta przed wyjazdem wiedza ma istotny wpływ na to, co i jak zobaczy. Eksplorator ucieka od turystycznego zgiełku, wtapia się w lokalną społeczność, podgląda, nawiązuje kontakty z tubylcami. Szuka obiektywnej rzeczywistości”. Właśnie Jacek Pałkiewicz jest tym, który bada, poszukuje i odkrywa. Jego lektura przybliży odległe kraje i wiedzę praktyczną o przygotowaniu do podróży.

Buczowska Karolina (2008), *Turystyka kulturowa. Przewodnik metodyczny*, AWF, Poznań, ss. 100.

Dr Buczowska napisała ciekawą książkę i wartościowy podręcznik, zawierający niezbędne minimum wiedzy o turystyce kulturowej – jej definicjach, historii i dzisiejszych przejawach.

Cynarski W.J. (2008), *Spotkania, konflikty, dialogi. Analiza wybranych obszarów kultury fizycznej i turystyki kulturowej*, Wydawnictwo UR, Rzeszów, ss. 220.

Recenzent (prof. Stanisław Tokarski) napisał o tej pracy m.in.: „Książka ukazuje odmienne nurty tematyczne, a założenie międzydyscyplinarności scalić miało i zestawić ze sobą kompleksy problemowe zazwyczaj badane przez różne grupy uczonych wyznających zasadę monodyscyplinarnej kompetencji. Ten trud unifikacji perspektywy jest udany dzięki połączeniu koncepcji turystyki kulturowej z badaniami kulturowego podłoża sportów i sztuk walki. Interesująca synteza i oryginalna całość znaczeniowa jest rezultatem końcowym”. Dialogi zostały przedstawione na przykładach z obszarów turystyki kulturowej i kultury sportowej, dziedzictwa materialnego (architektura) i kultury masowej (film).

Cynarski W.J., Obodyński K. (2008), *Sociology of tourism in Poland*, “Tourism: An International Multidisciplinary Journal of Tourism”, vol. 3, no. 1, pp. 169–179.

Duet profesorów z UR przedstawił krytyczną analizę stanu naukowej teorii i nauczania przedmiotu socjologia turystyki w Polsce. Pracę tę opublikowało wydawane przy Uniwersytecie Aegean (Grecja) pismo naukowe, którego trzeci tom zawiera także 10 innych prac naukowych. Są tu zawarte m.in. interesujące z perspektywy turystyki kulturowej prace: M. Ghada Abdalla, *Egypt's image as a tourist destination: a perspective of foreign tourists* (s. 36–65); D. Styliadis, M. Terzidou, K. Terzidis, *Islands and destination image: the case of Ios* (s. 180–199).

„European Journal of Tourism Research” (EJTR), 2008, vol. 1, no. 1, pp. 60.

Ukazał się długo oczekiwany pierwszy numer nowego pisma z dziedziny nauk o turystyce, którego redakto-

rem naczelnym jest dr Stanislav Ivanov z International University College w Albena (Bułgaria), a instytucją patronującą jest World Research Organisation (WRO) z siedzibą w Afryce Południowej. Numer zawiera m.in. trzy oryginalne prace:

J.G. Brida *et al.*, *Preservation of environmental quality and tourist investments*; E. Manoj, P.G. Babu, *Tourism development in the state Kerala, India: a study of destination attractiveness*; A.K. Cecil *et al.*, *Exploring resident awareness of cultural tourism and its impact on quality of life*; ponadto artykuły recenzyjne C. Webstera nt. monografii: K. Obodyński, J. Kosiewicz, W.J. Cynarski [eds.], *Tourism in Borderlands – Multiaspect Study of Development* oraz T. Dyankova o książce: W.J. Cynarski, K. Obodyński, A. Nizioł [eds.], *Border and Transborder Tourism for European Integration*, PTNKF, Rzeszów 2007.

Por.: www.vumk.eu; www.unwro.org.

„Idō – Ruch dla Kultury / Movement for Culture”, 2008, t. 8, ss. 304.

W ósmym tomie zamieszczono m.in. interesujące, oryginalne prace profesorów Helmuta Kogela, Jerzego Kosiewicza, Satoshi Shimizu, mistrzów-ekspertów Lothara Siebera (10 dan), Rolanda Habersetzera (9 dan), specjalny wywiad z dr. Heribertem Czerwenką-Wenkstettenem (10 dan). Tom zawiera też nowy, osobny dział pt. „Turystyka kulturowa” z pracami prof. dr. hab. Wila Munstersa i dr. Anny Dłużewskiej.

Jędrzyak Tadeusz (2008), *Turystyka kulturowa*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa, ss. 150.

Książka Jędrzyaka zawiera dość sporo ciekawych treści nt. czynników rozwoju turystyki kulturowej, dziedzictwa kulturowego, form turystyki kulturowej, perspektywy rozwoju, aspektów ekonomicznych, szans i zagrożeń rozwoju. Wątpliwości wzbudza jedynie pomieszczenie walorów kulturowych z przyrodniczymi (bociany i żubry, amerykańskie parki narodowe itp.), co jednak zawiera się w kategorii „turystyki kulturowo-przyrodniczej”.

Kowalczyk Andrzej [red.] (2008), *Turystyka kulturowa. Spojrzenie geograficzne*, UW, Warszawa, ss. 252.

Jako pierwsza w serii „Geografia turystyki” wyszła staraniem Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych UW ciekawa zbiorowa monografia. Książka podzielona jest na dwie części, poświęcone odpowiednio aspektom teoretycznym i empirycznym. W pierwszej części rozważania prowadzone są na wyższym poziomie ogólności. W drugiej zaś znajdujemy opisy konkretnych przypadków, przykłady i przyczynki.

Mieczysław K. Leniartek [red.] (2008), *Eksploatacja przestrzeni historycznej*, „Edukacja” Wyższa Szkoła Zarządzania, Wrocław, ss. 292.

Podjęto próbę zaprezentowania różnorodnych zjawisk współczesnej turystyki, postrzeganej przez pryzmat dzie-

dzictwa kulturowego. Treść podzielono na trzy bloki tematyczne:

- „Kontekst kulturowy” – zawiera artykuły ukazujące szerokie tło kulturowe;
- „Interpretacja historii” – gromadzi publikacje określające rolę dziedzictwa kulturowego we współczesnej turystyce;
- „Odzyskane krajobrazy” – zestawia teksty o poszukiwaniu tożsamości w przestrzeniach ponowoczesnej i nostalgicznej.

Michałowicz-Kubal Marta (2008), *Zamki, dwory i pałace województwa podkarpackiego*, Arete II, Krosno, ss. 396. To piękne, albumowe wydanie zawiera także mapę województwa podkarpackiego z zaznaczonymi obiektami, których na stronach książki przedstawiono 270. Książka ważna dla promocji regionu i interesująca z perspektywy badań nad turystyką kulturową.

Mikos von Rohrscheidt Armin (2008), *Turystyka kulturowa. Fenomen, potencjał, perspektywy*, GWSHM Milenium, Gniezno, ss. 477.

Autor jest doktorem filozofii i historykiem, specjalizującym się w turystyce kulturowej. Kilkukierunkowe wykształcenie pomogło mu w napisaniu podręcznika, który wymagał interdyscyplinarnego ujęcia. Kolejno zostały przedstawione podstawowe pojęcia, podział – rodzaje turystyki kulturowej, potencjał i oferta turystyki kulturowej w Polsce oraz propozycja narzędzia służącego waloryzacji danego obszaru dla oceny walorów turystyczno-kulturowych. Jest to pierwszy w Polsce tego rodzaju podręcznik, niewątpliwie potrzebny.

„Nowe problemy turystyki / New problems of tourism” (półrocznik), Wyższa Szkoła Hotelarstwa, Gastronomii i Turystyki, Warszawa 2008, z. 1.

Zaistniało nowe czasopismo, wydawane w języku polskim i angielskim. Jego redaktorem naczelnym jest znany socjolog turystyki – Krzysztof Przeclawski. Pierwszy zeszyt zawiera prace: Valene L. Smith, *Turystyka: pięć modeli rozwoju*; Gabriele Manella, Asterio Savelli, *Model turystyki realizowany w regionie Morza Adriatyckiego jako odpowiedź na globalizację turystyki*; Wiesław Alejski, *Globalizacja i decentralizacja jako kierunki rozwoju polityki turystycznej w XXI wieku*; Stefan Bosiacki, *Rola samorządów terytorialnych w kreowaniu regionalnych produktów turystycznych*; Andrzej Świątecki, *Markowe wyzwanie dla uczelni turystycznych*; Janusz Majewski, *Podejście produktowe w polskiej turystyce wiejskiej*; Elżbieta Biller, *„Turystyka winna”: przegląd metod wykorzystywanych do oceny jakości win*; Graham M.S. Dann, *O co mógłby zapytać Arystotelesa przyszły Aleksander Wielki na wyspie Lesbos? „Czy pojawiło się coś nowego w teorii turystyki?”*.

Pięta Jan (2008), *Pedagogika czasu wolnego*, wyd. II, AlmaMer, Warszawa, ss. 272.

Nowe wydanie podręcznika świadczy w jakimś stopniu o jego użyteczności. Książka Jana Pięty spełnia swą funkcję wprowadzając w podstawowe zagadnienia. Niestety, jednak same definicje sportu (s. 88) i turystyki (s. 82) wzbudzają pewne wątpliwości. Ponadto właściwe jest nawiązywanie do dziedzin pokrewnych – socjologii, andragogiki, teorii rekreacji itp., lecz byłoby tym bardziej cenne sięgnięcie również do literatury zagranicznej (*theory of leisure, sociology of leisure*).

„Sport i Turystyka / Polish Journal of Sport and Tourism”, 2008, t. 15, nr 1–2, ss. 92.

Wydawany przez Zamiejscowy Wydział Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej „Rocznik Naukowy” zmienił postać, formę i nazwę. Wyszedł jako podwójny numer kwartalnika. Redaktorem naczelnym tego nowego, polsko-angielskiego pisma jest prof. R. Cieśliński. W treści znajdujemy 12 tekstów, w tym jeden poświęcony *stricto* turystyce i rekreacji.

„Turystyka Kulturowa” (internet: www.turystykakulturowa.org), 2008.

Zaistniał nowy internetowy miesięcznik fachowy i naukowy poświęcony turystyce kulturowej. Jego redaktorem naczelnym jest dr Armin Mikos von Rohrscheidt, a wydawcą – KulTour.pl – Organizator Turystyki Kulturowej i Edukacyjnej z Poznania.

Winiarski Ryszard [red.] (2008), *Turystyka w naukach humanistycznych*, PWN, Warszawa, ss. 178.

Książka ta jest jakby modyfikacją i po części aktualizacją podręcznika z krakowskiej AWF pt. *Nauki o turystyce*, którego redaktorem naukowym był także R. Winiarski. Nowy podręcznik zawiera prace 10 autorów o nazwiskach liczących się w środowisku. Zbiór zawiera rozdziały poświęcone kolejno: filozofii turystyki, historii, antropologii, socjologii, psychologii, pedagogiki, teologii, semiotyki i metodologii badań w turystyce. Ponadto wstęp do książki ukazuje turystykę z perspektywy społeczno-kulturowej. Obok świetnych tekstów W. Alejsiaka, A. Matuszyka, J. Lipca i K. Podemskiego, pewne fragmenty są słabsze. Można mieć np. zastrzeżenia do aktualności stwierdzeń o stanie badań socjologicznych dot. turystyki.

Zaborniak Stanisław, Król Paweł [red.] (2008), *Szkice z dziejów turystyki w Polsce (1887–2007)*, UR, Rzeszów, ss. 184. Książka zawiera 12 prac autorów polskich i jedną autorów ukraińskich. Dotyczą one szeregu zagadnień z obszaru historii kultury fizycznej, a aktywności turystyczno-rekreacyjnej w szczególności.

16–17.05.2008 r., Leżajsk (Polska). Otrzymała się przygotowana przez Wydział Wychowania Fizycznego UR Międzynarodowa Konferencja Naukowa pod patronatem Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego pn. *Pomniki dziedzictwa kulturowego jako produkt*

turystyczny. W tej ciekawej interdyscyplinarnej imprezie naukowej uczestniczyli naukowcy, samorządowcy i biznesmeni z Holandii, Polski i Ukrainy, a w komisji naukowym znalazł się m.in. prof. Ján Junger z Preszowa (Słowacja). Współorganizatorem konferencji była Akademia Europejska na rzecz Euroregionu Karpackiego. Zaplanowano 16 referatów w 4 sesjach, które poprowadzili profesorowie: K. Obodyński, W.J. Cynarski, G.A. Ciepela, J. Półciwiatek i S. Zaborniak. Do najciekawszych wystąpień referatowych zaliczyć można: *Dziedzictwo kulturowe w ruchu turystycznym. Region i kultura regionów* twórcy koncepcji „pulsujących regionów” J. Półciwiatek (UR) oraz *Krajobraz kulturowy jako forma dziedzictwa i walor turystyczny* dr U. Mygi-Piątek (UŚ). Opublikowano abstrakty prac.

19.06.2008 r., Odrzykoń (Polska). Na Zamku Kamieniec hetmana Michała Kamienieckiego herbu Pilawa miało miejsce spotkanie profesorów krośnieńskiej PWSZ. Podczas spotkania, będącego przejawem turystyki enologicznej, prezes Stowarzyszenia Portius (ku pamięci Roberta Wojciecha Portiusa, XVII-wiecznego kupca) Zbigniew Ungeheuer opowiedział o historii tokajskich win i trwającej przez wieki współpracy polsko-węgierskiej. Na VI Festiwal Win Węgierskich, który cyklicznie odbywa się w Krośnie w końcu sierpnia, zaprosił obecny na spotkaniu prezydent tego miasta.

Kazimierzczak Marek [red.] (2008), *W kręgu humanistycznej refleksji nad turystyką kulturową*, AWF, Poznań, ss. 434.

W dniach 24–25.10.2008 r. poznański AWF zorganizował III Ogólnopolską Konferencję Naukową z cyklu „Turystyka w humanistycznej perspektywie”, której tematem była „Turystyka kulturowa. Z badań nad trendami w turystyce i podróżowaniu na początku XXI wieku”. Było to interesujące spotkanie specjalistów nauk o kulturze i specjalistów turystyki.

Na czas konferencji przygotowano tę właśnie monografię. Zawiera ona 43 teksty, w tym pracę nt. turystyki dsw: Cynarski W.J., Obodyński K., *Kulturowe wymiary turystyki sztuk walki* (s. 329–336).

Varia / Miscellaneous

Zachariasz Andrzej L. [red.] (2007), „Sofia” (*Scripta Philosophorum Terrarum Slavicarum*), t. 7, ss. 402.

Dopiero w grudniu 2008 r. ukazał się drukiem siódmy numer Pisma Filozofów Krajów Słowiańskich „Sofia”. Tom zawiera, wśród kilkudziesięciu tekstów, m.in. ciekawą pracę Henryka Skolimowskiego, *Rozważania o nowej filozofii* (s. 15–33). Jest to krytyka konsumpcjonizmu z perspektyw ekologii i filozofii buddyjskiej, ale nie ideologizująca, lecz pytająca o sens.

Dziubiński Zbigniew [red.] (2008), *Humanistyczne aspekty sportu i turystyki*, AWF i SALOS RP, Warszawa, ss. 472.

25 października 2008 r. w Centralnym Ośrodku Sportu (Warszawa) odbyło się sympozjum współorganizowane przez Salezjańską Organizację Sportową RP i AWF J. Piłsudskiego w Warszawie. Było to kolejne spotkanie polskich humanistów z obszaru nauk o kulturze fizycznej połączone z opublikowaniem wskazanej zbiorowej monografii.

Książka zawiera liczne prace, pogrupowane w działy tematyczne: 1) Sport i turystyka w perspektywie filozofii i teologii; 2) Wizja sportu i turystyki z pozycji socjologii i antropologii kulturowej; 3) Pedagogiczne i psychologiczne ujęcia sportu i turystyki; 4) Historyczne aspekty sportu i turystyki. W tej kolejnej z serii „Monografii SALOS RP” zamieszczone zostały m.in. trzy prace badaczy z SIP dotyczące dróg sztuk walki.

Krych Katarzyna, Goździcka-Józefiak Anna (2008), *Doping in sport: new developments*, „Human Movement”, vol. 9, no. 1, pp. 62–75.

W nowym numerze wrocławsko-poznańskiego pisma znajdujemy artykuł o dopingu genetycznym. Problem, ujęty tu z perspektywy biomedycznej, jest interesujący także dla etyki sportu.

Nowakowski Andrzej [red.] (2008), *Z przeszłości i współczesności szkolnej kultury fizycznej. Na 50-lecie Szkolnego Związku Sportowego (1957–2007)*, Grafikon, Wadowice, ss. 160.

Książka ta zawiera interesujące interdyscyplinarne refleksje jej naukowego redaktora – od historii kultury fizycznej po kwestie dotyczące filozofii i teologii ciała. Znajdujemy tu jeszcze siedem innych tekstów dotyczących historii i organizacji szkolnego sportu.

Pasterniak Wojciech [red.] (2008), „Dydaktyka Literatury”, t. 28, WSH Leszno, ss. 226.

Ukazał się kolejny, wartościowy tom tego znakomitego humanistycznego pisma. Mieści on m.in. 17 rozpraw i artykułów, w tym trzy eseje autorów zagranicznych opublikowane w j. angielskim. Na uwagę zasługują zwłaszcza prace A. Szyszko-Bohusza: *Pedagogika holistyczna w relacji do problemu złożoności. Czy można wyizolować ducha?* (s. 17–22); W. Pasterniaka: *Racjonalność transcendentna. O granicach refleksji pedagogicznej* (s. 27–30) oraz W.J. Cynarskiego: *Ku nowej mitologii Europy na przykładzie fantasy Tolkiena* (s. 183–191). Prof. Szyszko-Bohusz przedstawia swe refleksje z pogranicza filozofii duchowości i doświadczenia mistycznego. Redaktor naczelny rozważa problem racjonalności z perspektywy pedagogiki i koncepcji inteligencji duchowej. Z kolei Cynarski dostrzega w powieściach J.R.R. Tolkiena mitologię i etyczne przesłanie dla dzisiejszego Zachodu.

Wańka Danuta [red.] (2008), *Dokonania regionalnego ruchu naukowego w Polsce*, KTPN, Kalisz, ss. 246.

Z okazji dwudziestolecia Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk wydano pod redakcją dr D. Wańki

ciekawą zbiorową monografię, zawierającą teksty poświęcone działalności polskich i regionalnych towarzystw naukowych.

W szczególności, obok prac historycznych i bibliotekoznawczych, znajdujemy tu dwa teksty reprezentantów SIP dotyczące działalności tegoż Stowarzyszenia:

Cynarska E., Cynarski W.J., Slopecki J.: *15 lat działalności Stowarzyszenia Idōkan Polska (SIP)* (s. 187–197); Cynarski W.J., Cynarska E.: *Rozwój pisma naukowego wydawanego poza uczelnią na przykładzie „Idō – Ruch dla Kultury / Movement for Culture”* (s. 221–228).

22–24.10.2008 r. – w Rzeszowie i Lwowie odbyła się polsko-ukraińska konferencja naukowa: „Teraźniejszość wobec wyzwań edukacyjnych do kreowania cywilizacji przyszłości – inspiracje Floriana Znanieckiego we współczesnych badaniach przemian edukacyjnych i społecznych”. Organizatorami byli: Wydział Pedagogiczno-Artystyczny UR i Lwowski Narodowy Uniwersytet im. I. Franki we Lwowie, a personalnie – prof. Maria Chodkowska i prof. Mieczysław Radochoński z UR. Szczególnie interesujące i godne pochwały było podczas konferencji łączne uwzględnianie perspektyw społeczno-kulturowej i pedagogicznej.

14–15 listopada 2008 r. odbyła się w Rzeszowie na obiektach UR międzynarodowa konferencja naukowa nt. *Wychowanie fizyczne, sport i rekreacja fizyczna w perspektywie społeczno-kulturowej*. Głównym organizatorem była Katedra Nauk Humanistycznych Wydziału WF Uniwersytetu Rzeszowskiego, a jednym ze współorganizatorów – Stowarzyszenie Idōkan Polska (Komisja Badań Naukowych). Przewodniczącym Komitetu Naukowego Konferencji był prof. Wojciech J. Cynarski, prezes SIP, który poprowadził m.in. sesję plenarną. Bardzo interesujący wykład nt. *budō* przedstawił prof. Hitoshi Ebishima z Uniwersytetu Shiga. Ponadto w sesji plenarnej referaty przedstawili profesorowie B. Woltmann, Z. Krawczyk, J. Kosiewicz i W. Pańczyk. Udział w obradach wzięli liczni członkowie SIP.

Odbyła się też promocja nowej książki wydanej z okazji jubileuszu 40-lecia pracy naukowej prof. Kazimierza Obodyńskiego. *Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Kazimierzowi Obodyńskiemu*, UR, Rzeszów 2008 – zawiera m.in. prace W.J. Cynarskiego, E. Jaskólskiego i A. Szyszko-Bohusza nt. sztuk walki.

28.11.2008 r. – Nestor Akademii Francuskiej prof. Claude Lévi-Strauss ukończył 100 lat! Szanowny jubilat jest, jak wiadomo, wybitnym francuskim antropologiem kulturowym, twórcą strukturalizmu.

Grudzień 2008 r., Kraków. Ósmego grudnia Senat Uniwersytetu Jagiellońskiego nadał Dalajlamie XIV – za działalność na rzecz pokoju – zaszczytny tytuł doktora *honoris causa*.

Aktualności Stowarzyszenie Idōkan Polska / Topicalities of Idōkan Poland Association

Do Komisji Badań Naukowych SIP (Committee of Scientific Research IPA) przystąpili nowi członkowie, m.in.:

prof. dr Carlos Gutiérrez Garcia (jednocześnie trener, 3 dan *jūdō*, Hiszpania),

prof. dr Keith R. Kernspecht (10 st. *Wing Tsun* kung-fu, Niemcy),

prof. dr Sergio Raimondo (4 duan/toan *wushu* kung-fu, Włochy)

prof. dr Taketo Sasaki (7 dan *jūdō*, Japonia),

prof. dr Howard Zeng (specjalista *taiji quan*, USA),

dr hab. prof. AWF Tadeusz Ambroży (5 dan karate, Polska),

dr hab. prof. AWF i S Władysław Jagiełło (2 dan *jūdō*, Polska),

dr Abel Figueiredo (5 dan karate, Portugalia),

dr Richard Light (5 dan karate, 1 dan *iaidō*, Australia),

dr Eric Margnes (4 dan *jūdō*, Francja),

dr Zdenko Reguli (4 dan *aikidō*, 2 dan *jūdō*, Czechy),

oraz mgr Wiesław Gwizd (4 dan karate, Polska).

W ten sposób Stowarzyszenie Idōkan Polska staje się *de facto* międzynarodowym towarzystwem naukowym.

2 stycznia 2008 r. powołana została nowa instytucja pn. Klub Szlachty Europejskiej (Club of European Nobilities). Klub Szlachty Europejskiej (KSE) jest zorganizowanym w ramach Stowarzyszenia Idōkan Polska elitarnym gremium dyskusyjnym i opiniodawczym. Organizacyjnie podlega jedynie prezesowi SIP. Członkami KSE mogą zostać osoby pochodzenia szlacheckiego, które działają w ramach i na rzecz dziedzin szlacheckich, jak nauka i sztuki walki, oraz uzyskały poparcie – rekomendację członków Klubu.

Decyzją KRS, od 19.11.2008 r. Stowarzyszenia Idōkan Polska jest, jako towarzystwo naukowe, edukacyjne i sportowe, organizacją pożytku publicznego. Zachęcamy naszych członków i sympatyków do przekazywania 1% z podatków na konto SIP. W zeznaniu podatkowym wystarczy wpisać nazwę naszego Stowarzyszenia i nr z KRS: 0000010195.

15 lat Stowarzyszenia Idōkan Polska / 15th Anniversary of Idōkan Poland Association

Jubileuszowe Sympozjum „XV lat Stowarzyszenia Idōkan Polska”, Rzeszów, 5.04.2008 roku.

W sobotę 5 kwietnia 2008 r. w sali konferencyjnej rzeszowskiego ratusza odbyło się Jubileuszowe Sympozjum „XV lat Stowarzyszenia Idōkan Polska”. Zebrali się

wybitni i utytułowani przedstawiciele sportów i sztuk walki (Jan Słopecki z Warszawy, 9 dan *jūjutsu*; Gabriel Szajna z Krosna, trener klasy mistrzowskiej w szermierce; Wiesław Gwizd z Tarnowa, 4 dan karate), naukowcy badający różnorakie aspekty sztuk walki i współpracownicy Redakcji „Ido – Ruch dla Kultury / Movement for Culture”. Obecni byli też zaproszeni działacze sportowi i przedstawiciele władz samorządowych z regionu, a ponadto młodzi ludzie, którzy nie tylko praktykują sztuki walki, ale też przygotowują prace naukowe (także rozprawy doktorskie) w tym zakresie. Komitety Naukowy i Organizacyjny tworzyło międzynarodowe gremium – członkowie Komisji Badań Naukowych SIP.

Uroczystość i obrady poprowadzili: prof. dr hab. **Kazimierz Obodyński** – dziekan Wydziału Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego, przewodniczący Komisji Badań Naukowych SIP; dr hab. prof. UR **Wojciech J. Cynarski**, prezes SIP; mgr Jan Słopecki, trener *jūjutsu* I klasy, 9 dan. Powitano uczestników, odczytano listy gratulacyjne od przedstawicieli władz Rzeszowa i Strzyżowa, a następnie wręczono okolicznościowe medale. Przyznano 24 „Medale 15-lecia SIP”, które otrzymali członkowie honorowi, profesorowie, zasłużeni działacze, samorządowcy i sportowcy. Ponadto członek międzynarodowej Komisji Badań Naukowych SIP – dr **Richard Light** z Australii – otrzymał certyfikat na stopień 1 dan w *kick boksingu*, prof. Obodyński – 1 dan w *idō* (wyższa kategoria oceny mistrzostwa w sztukach walki), a prof. Cynarski odebrał certyfikat na wysoki stopień 7 dan w *jūjutsu*, który w imieniu trzech organizacji sztuk walki wręczył mu *hanshi* J. Słopecki.

Prezes Cynarski wygłosił referat wprowadzający pt. *15 lat działalności Stowarzyszenia Idōkan Polska, jako towarzystwa naukowego, edukacyjnego i sportowego*. Podczas dyskusji dyskutanci gratulowali twórcom i działaczom SIP 15 lat owocnej pracy i dotychczasowych osiągnięć. Uczestniczący w Sympozjum działacze tego naukowego, edukacyjnego i sportowego towarzystwa debatowali następnie wraz z zaproszonymi gośćmi nt. takich zagadnień, jak: 1) możliwości działania w zakresie sportów nieolimpijskich

Fot. 1. Podczas obrad sesji plenarnej fot. E. Cynarska) / Photo 1. During Plenary Session

– we współpracy z samorządami; 2) wsparcie dla pracy wychowawczej z młodzieżą – wychowanie obywatelskie, fizyczne, zdrowotne, profilaktyka uzależnień i innych patologii; 3) środki na działalność badawczą i wydawniczą itp. cele statutowe; 4) współpraca różnych instytucji społecznych – dla promocji miasta, regionu i kraju.

Aneks

7 marca 2008 r. do brązowego „Medalu 15-lecia SIP” nominowane zostały przez Prezydium Stowarzyszenia Idōkan Polska następujące osoby: Jacek Boho (działacz sportowy ze Strzyżowa), prof. W.J. Cynarski (prezes, 7 dan), prof. Zbigniew Czajkowski, Tadeusz Ferenc (prezydent Rzeszowa), Mariusz Kawa (zastępca burmistrza Strzyżowa), prof. Jerzy Kitowski, prof. Jerzy Kosiewicz (2 dan), prof. Marian Kozaczka, prof. Zbigniew Krawczyk, prof. Józef Lipiec, prof. Marian Malikowski, Tadeusz Marek (były burmistrz Strzyżowa), prof. Juliusz Migasiewicz, prof. Kazimierz Obodyński (2 dan), prof. Mirosław Ponczek, *meijin* Lothar Sieber (10 dan), Hannelore Sieber (8 dan), Leszek Siekański (viceprezes, 5 dan), prof. Włodzimierz Starosta, Paweł Szlachta (1 dan, zwycięzca rankingu dyrektora technicznego SIP), prof. Andrzej Szyszko-Bohusz (2 dan), Marek Ustrobiński (zastępca prezydenta Rzeszowa), prof. Wojciech Zabłocki (2 dan), Wiesław Złotek (działacz samorządowy z Dobrzeczkowa).

Odeszli / Obituary

Prof. zw. dr hab. **Janusz Gnitecki**, znakomity specjalista w dziedzinie pedagogiki z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, ur. 1945, zmarł 23.02.2008 r.

Świat sztuk walki stracił wielkiego mistrza. W wieku 64 lat zmarł nieoczekiwanie **Ditmar Gdanietz**, posiadacz 10 dan *jūjutsu* i 9 dan *idō* 26.05.2008 r. Ditmar Gdanietz od 1957 r. trenował w szkole Ericha Rahna w Berlinie. W roku 1966 Erich Rahn ogłosił go głównym trenerem w Deutscher Jiu-Jitsu Ring. Sześć lat później Gdanietz został oficjalnym sukcesorem szkoły. Od roku 1992 był honorowym prezydentem stowarzyszenia DJJR „Erich Rahn” e.V. Aktualnie liderami DJJR są Hannelore Sieber (8 dan, przewodnicząca) i *meijin* Lothar Sieber (10 dan, posiadacz najwyższego stopnia mistrzowskiego).

3 czerwca 2008 r. w pierwszą rocznicę śmierci prof. **Ewarysta Jaskólskiego** (członek honorowy SIP, trener *jūdō* klasy mistrzowskiej, 5 dan) na hali sportów walki wrocławskiej AWF, której nadano imię tegoż profesora, wmurowano pamiątkową tablicę. Centrum Historii tejże Uczelni uhonorowało prof. Jaskólskiego także uroczystym spotkaniem poświęconym jego pamięci. Odbyło się ono 22.04.2008 r. w Dworze Polskim we Wrocławiu.

Z kolei prof. R.M. Kalina (UR) swą nową książkę pt. *Podstawy metodologii badań w wychowaniu fizycznym, sporcie i fizjoterapii*. t. 1. *Studia pierwszego stopnia* zadekował następująco: „Pamięci Profesora dra hab. Ewarysta Jaskólskiego, który uczył nas odwagi samodzielnego myślenia i przełamywania stereotypów panujących w nauce i w wielu dziedzinach praktyczności”.

Awanse / Promotion

Profesorami zwyczajnymi Uniwersytetu Rzeszowskiego zostali członkowie komitetu redakcyjnego IRK-MC: prof. dr hab. **Roman Maciej Kalina** (3 dan *jūdō*) i prof. dr hab. **Kazimierz Obodyński** (2 dan *jūjutsu*, 1 dan *aikijutsu*, 1 dan *idō*).

Prof. dr hab. **Juliusz Migasiewicz**, członek naszego Stowarzyszenia, został nowym rektorem Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. W tym samym roku, 15 grudnia 2008 r., otrzymał on z rąk prezydenta RP nominację profesorską – tytuł profesora nauk o kulturze fizycznej. Gratulujemy!

Nagrody i wyróżnienia / Awards and distinctions

Ks. prof. dr hab. **Michał Heller** (PL) otrzymał w Londynie nagrodę Johna Templetona za dorobek w zakresie badań religii i teologii w relacji do nauk przyrodniczych.

Dr **Krzysztof Kondratowicz** (PL), jedyny w Europie posiadacz stopnia 11 dan, otrzymał 17 grudnia 2007 r. w Akademii Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha wyjątkowy tytuł honorowy – profesora sztuk walki. W br. z okazji 80. urodzin jubilatowi przyznano – w jego organizacji – najwyższy już możliwy stopień 12 dan.

Dr **Roland J. Maroteaux** (FR) – *budōka* (*hanshi*, 8 dan *aiki-jūjutsu*), filozof i pisarz, otrzymał francuski Złoty Medal Zasługi (*du Merite et Devouement Francais*).

Złote medale honorowe World Takeda-ryu Marotokan Federation (WTMF) otrzymał za ochronę prawdziwych wartości sztuk walki japoński książę **Jigō Higashi Fushimi** oraz kanadyjski mistrz **Ron Yamanaka** (9 dan) i francuscy działacze: **Christian Barnavol** (6 dan), **Serge Charlopeau** (6 dan) i **Myriam Desveaud** (2 dan).

Prezes SIP, prof. UR dr hab. **Wojciech J. Cynarski** otrzymał od Ministra Sportu i Turystyki najwyższe w Polsce resortowe odznaczenie – Złotą Odznakę „Za Zasługi dla Sportu”. Kolejne odznaczenia „Za Zasługi dla Sportu” przyznano działaczom SIP: mistrzowi **Lotharowi Sieberowi** (D) – Złotą Odznakę, **Elżbiecie Cynarskiej** (PL)

– Srebrną, **Adamowi Hajdukowi** (PL) – Brązową.
 Ponadto prof. W.J. Cynarski został 12.12.2008 r. uhonorowany – za zasługi dla akademickiej kultury fizycznej – Złotą Odznaką AZS.

Prof. dr hab. **Kazimierz Obodyński** został laureatem Nagrody Miasta Rzeszowa w kategorii Sport – za długoletnią działalność w zakresie upowszechniania sportu.

Promocje na kolejne stopnie mistrzowskie / Promotion to higher master titles

- Jan Słopecki (PL) – 10 dan *jūjutsu* (*modern jūjutsu*), 3 dan *jūdō* (PZJudo, z akceptacją SIP)
- Benedetto Stumpf (D) – 10 dan *senkido*, 9 dan *hapkido*, 9 dan *tangsoodo* (DDBV)
- Kyoyuki Tarada (J) – 10 dan *aikidō* (*yōshinkan*)
- Dr José Miguel Martínez Barrera (E) – 9 dan *nihon jūjutsu* i tytuł *hanshi* (Dai Nippon Seibukan)
- Dr Roland J. Maroteaux (FR) – tytuł *hanshi-ho* w *aiki-jūjutsu* (Dai Nippon Butoku-Kai)
- Stanisław Cynarski (PL) – tytuł *dai-shihan* w *aiki-jūjutsu* (PCJJ „Goshin-ryu”)
- Dr hab. Wojciech J. Cynarski (PL) – 7 dan *jūjutsu* (*idōkan yōshin-ryū*, COZJJ, z akceptacją SIP), 6 dan *karatedō* (*all-style*, Polish Karate Federation)
- Claude Chantegrel (FR) – 6 dan *aiki-jūjutsu* (*takeda-ryū*)
- Francis Durot (FR) – 6 dan *aiki-jūjutsu* (*takeda-ryū*)
- Olivier Gustin (FR) – 5 dan *aiki-jūjutsu* (*takeda-ryū*)
- Jacques Pou (FR) – 5 dan *aiki-jūjutsu* (*takeda-ryū*)
- Renaud Seguin (FR) – 5 dan *aiki-jūjutsu* (*takeda-ryū*)
- Dr hab. Tadeusz Ambroży (PL) – 5 dan *karate* (*all-style*)
- Bodo Blumentritt (D) – 5 dan *jūjutsu* (*yōshin-ryū*, DDBV)
- Serge Robert (B) – 4 dan *aiki-jūjutsu* (*takeda-ryū*)
- Alain Germis (B) – 4 dan *aiki-jūjutsu* (*takeda-ryū*)
- Eric Van Antwerpen (B) – 4 dan *iaidō* (*takeda-ryū*)
- Heiko Hofmann (D) – 4 dan *karatedō* (DJJR/DDBV)
- Christian Brandt (D) – 3 dan *jūjutsu* (*yōshin-ryū*), 1 dan *iaidō* (DDBV)
- Gerhard Jung (D) – 3 dan *zendō karate tai-te-tao* (DDBV)
- Giovanni Di Meglio (I) – 2 dan *iaidō* (*takeda-ryū*)
- Dr Rolf Höfler (D) – 2 dan *zendō karate tai-te-tao* (DDBV)
- Skarthe Sebelin (D) – 2 dan w kick-boksingu (DDBV)
- Paweł Szlachta (PL) – 2 dan *jūjutsu* (*idōkan yōshin-ryū*, SIP)
- Dr Richard Light (AUS) – 1 dan w kick-boksingu (SIP)
- Dr Emil Popa (RO) – 1 dan *iaidō* (*takeda-ryū*)
- Dr Zdenko Reguli (CZ) – 1 dan *idō* (SIP)
- Florian Rupprecht (D) – 1 dan w kick-boksingu (DDBV)

(oprac. red. – Elżbieta Cynarska, SIP i Gabriel Szajna, UR)